

TURISTIČNI POTENCIAL VODOTOKOV OB ISKRIVI PEŠPOTI: BRNIK VRSNO

Pripravil: Janez Černilec

september 2025

Vsebina

1. JEZERO ČRNAVA	4
2. Kanjon Kokre – skriti dragulj pod starim mestnim jedrom Kranja	5
Naravna posebnost	5
Turistična znamenitost	6
Naravno kopališče	6
Edinstvena vrednost	6
3. Jezera v zaprtem delu parka Brdo pri Kranju	7
4. Dovžanova soteska – naravni in geološki biser v bližini Tržiča	8
Geološki pomen	8
Naravna znamenitost	8
Kulturni in turistični pomen	8
Posebna vrednost	8
6. KAMP ŠOBEC	9
Glavne značilnosti:	9
Posebnosti:	10
7. Naravno kopališče Ribno	10
Značilnosti kopališča Ribno	10
Posebnosti	11
7. JEZERO ZAVRŠNICA	11
Značilnosti jezera Završnica	11
Posebnosti	12
8. SLAP PERIČNIK	13
Značilnosti slapa Peričnik	13
Posebnosti in pomen	13
9. Zelenci	14
10. JEZERO JASNA	15
11. REKA SOČA: IZVIR IN KOČA PRI IZVIRU REKE SOČE	17
Izvir Soče	17
Koča pri izviro Soče	17
Posebnosti območja	18
12. POTOK ZADNJICA	18
13. VELIKA KORITA SOČE	20
14. SLAP BOKA	22
Značilnosti slapa Boka	22

Posebnosti	22
Slap Boka v naravi in turizmu	22
Zakaj obiskati	22
15. ZIPLINE PARK UČJA	23
16. VELIKI KOZJAK (SLAP)	24

Seznam slik:

Slika 1: Jezero Črnava	5
Slika 2: Kanjon Kokre pod Starim mestnim jedrom Kranja	6
Slika 3: Eno izmed jezer v zaprtem delu parka Brdo	7
Slika 4: Dolžanova soteska	9
Slika 5: Kamp Šobec	10
Slika 6: Sava Bohinjka pri Ribnem	11
Slika 7: Jezero Završnica	12
Slika 8: Slap Peričnik	14
Slika 9: Zelenci	15
Slika 10: Jezero Jasna	16
Slika 11: Izvir Soče	17
Slika 12: Koča pri izviru Soče	18
Slika 13: Dolina Zadnjica in potok Zadnjica	19
Slika 14: Velika korita Soče	21
Slika 15: Slap Boka	23
Slika 16: Zipline park Učja	24
Slika 17: Veliki Kozjak (slap)	25

1. JEZERO ČRNAVA

Jezero Črnava (Slika 1) je manjše umetno jezero na obrobju naselja Preddvor pod pobočji Storžiča, v bližini Kranja. Velja za priljubljeno sprehajališče in izletniško točko, ki jo domačini in obiskovalci radi obišejo zaradi mirnega okolja in lepih razgledov na Kamniško-Savinjske Alpe.

Značilnosti jezera Črnava

- **Lega:** jezero se nahaja ob robu Preddvora, na nadmorski višini približno 500 metrov.
  - **Nastanek:** umetno zajezeno jezero, ki je nastalo iz potoka Bistrica.
  - **Velikost:** jezero je majhno, a slikovito; okoli njega vodi sprehajalna pot, dolga približno 1 kilometer.
  - **Voda:** zaradi dotoka potoka je voda hladna in bistra, jezero pa je pomembno predvsem za rekreacijo in sprostitev, ne pa za kopanje.
-

Rekreacija in turizem

- **Sprehodi:** okoli jezera je urejena pot za sprehajalce, tekače in družine z otroki.
  - **Ribolov:** jezero je znano kot športnoribolovno območje, v njem živijo predvsem postrvi in krapji.
  - **Športne dejavnosti:** v bližini so teniška igrišča, igrišče za odbojko in možnosti za piknike.
  - **Pozimi:** ob primernih razmerah se jezero v hladnih zimah zamrzne in domačini ga uporabljajo za drsanje.
-

Družinam prijazno okolje

- Ob jezeru je več otroških igral in travnatih površin za piknike.
- V neposredni bližini je **Hotel Bor**, ki nudi prenočišča in restavracijo.
- Na voljo je tudi kavarna z razgledom na jezero.

Posebnosti

- Jezero Črnava je pogosto izhodišče za daljše izlete in pohode proti **gradu Turn**, proti **Jesenjskemu vrhu**, **Hudičevemu borštu** ali višje v **Kamniško-Savinjske Alpe**.
- Zaradi dostopnosti in urejenosti jezero obiskujejo tako domačini kot obiskovalci iz Kranja in Ljubljane, zato je priljubljena vikend točka.
- Okolica jezera se uporablja tudi za različne prireditve, kot so ribiška tekmovanja, rekreativni teki in kulturni dogodki.

Slika 1: Jezero Črnava

2. Kanjon Kokre – skriti dragulj pod starim mestnim jedrom Kranja

Kokra, gorska reka, ki izvira v **Kamniško-Savinjskih Alpah** pod Kokrskim sedlom, se na svoji poti proti Savi pri Kranju zareže globoko v apnenčasto podlago in oblikuje enega najlepših urbanih kanjonov v Evropi. Njena divja moč in naravna lepota sta ujeta prav pod starim mestnim jedrom, kar Kranju daje edinstveno podobo »mesta na skali med dvema rekama« (Slika 2).

Naravna posebnost

- **Globina in dramatičnost:** Kanjon doseže globino do 30 metrov in se vije neposredno pod mestnimi ulicami ter mostovi.
- **Življenjski utrip narave:** Strme stene in obrežja nudijo življenjski prostor številnim pticam in rastlinam, reka pa je dom postrvem in drugim vrstam rib.
- **Sožitje mesta in narave:** Redko kje v Evropi najdemo tako izrazito naravno formacijo, ki se zliva z urbanim okoljem.

Turistična znamenitost

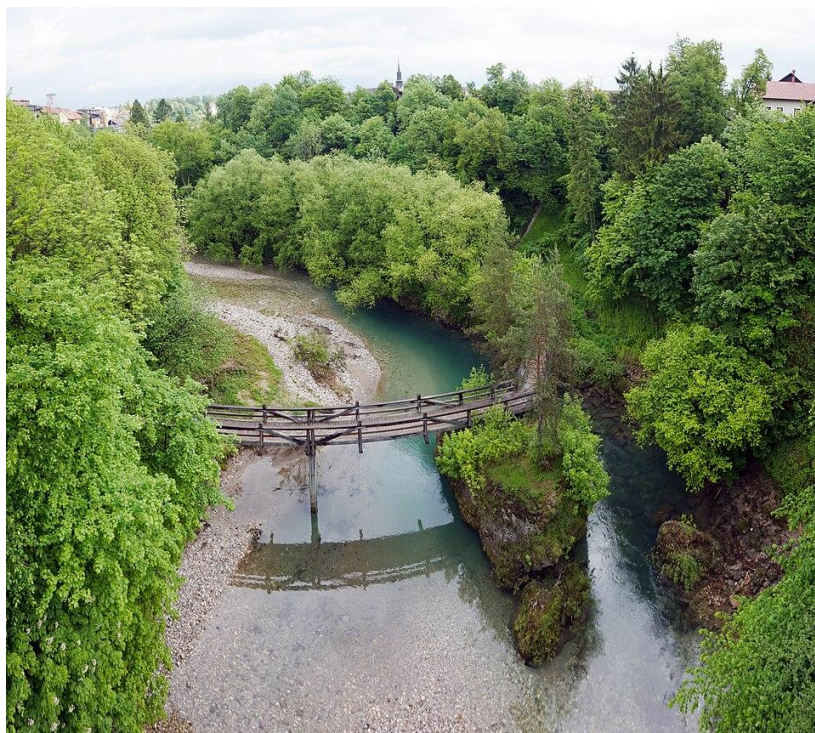
- **Razgledi z mostov:** Najlepši pogled v globino kanjona ponuja **Kokrški most**, ki povezuje staro mestno jedro z novejšimi deli mesta.
- **Sprehajalne poti:** Ob reki so urejene poti, ki obiskovalcem omogočajo sprehod v zavetju narave le nekaj korakov od mestnega vrveža.
- **Zgodovinski pomen:** Kokra je v preteklosti služila kot naravna zaščita mesta in bila vir energije za mline in obrti. Danes pa ponuja miren prostor za sprostitev in fotografiranje.

Naravno kopališče

- **Osvežitev poleti:** V toplejših mesecih domačini in obiskovalci poiščejo osvežitev v naravnih tolmunih in mirnejših delih reke.
- **Divja lepota:** Bistra in hladna gorska voda ustvarja pristen občutek naravnega kopališča v samem mestnem središču.
- **Previdnost:** Zaradi hitrih tokov in spremenljivega vodostaja je priporočljivo kopanje zmerno in pazljivo.

Edinstvena vrednost

Kanjon Kokre je naravni biser, ki ga je mogoče občudovati v vseh letnih časih. Združuje **živahen mestni utrip** in **prvinsko moč narave**, kar obisk Kranja spremeni v posebno doživetje. Obiskovalci ga lahko doživijo kot sprehajališče, razgledno točko, sprostitveni kotiček ali celo naravno kopališče – vse to v središču mesta.

Slika 2: Kanjon Kokre pod Starim mestnim jedrom Kranja

3. Jezera v zaprtem delu parka Brdo pri Kranju

V zaprtem delu parka Brdo pri Kranju, ki obsega približno 350 hektarjev zaščenega območja, se nahaja devet oziroma deset umetnih jezer, ki jih napaja **potok Belca** (Slika 2). Jezera so brez imen, zato jih osebje poimenuje s številkami. Voda je zelo čista, pogosto tako bistra, da je mogoče videti do dna.

V preteklosti je bilo območje pomembno za ribogojstvo, danes pa so jezera bogata z različnimi vrstami rib, kot so krapi, somi in ščuke, kar privablja tudi številne ptice. Med stalnimi prebivalci so vodomec, labodi, različne vrste rac in celo ribji orel. Ob jezerih se zadržujejo tudi ptice selivke, ki v parku najdejo varno zatočišče.

Jezera povezuje slikovita mreža poti – približno 22 kilometrov makadamskih cest in dodatnih 8 kilometrov lovskih poti. Na tretjem jezeru stoji most, znan kot **Titov–Hruščov most**, ki ima zgodovinsko simboliko. Pri petem jezeru se nahaja kočica, medtem ko sedmo jezero slovi po labodu z izrazito dominantnim značajem, ki je bil tja preseljen zaradi agresivnega vedenja. Deveto jezero ima funkcijo rastlinske čistilne naprave za potok Belca.

Pogled na jezera dopolnjuje veličastna kulisa **Storžiča**, ki se razkriva ob poti in še posebej ob zadnjem jezeru. Poleg bogatega ptičjega sveta so v zaprtem delu parka pogosti tudi jeleni in damjaki, kar obiskovalcem daje občutek stika z neokrnjeno naravo.

Park Brdo je zasnovan in ohranjen v duhu sonaravnosti – posegi so minimalni, ravnovesje ekosistema pa skrbno varovano. Tako je lovišče z jezeri, gozdovi in travniki primer urejene divjine tik ob mestnem območju.

Slika 3: Eno izmed jezer v zaprtem delu parka Brdo

4. Dovžanova soteska – naravni in geološki biser v bližini Tržiča

Dovžanova soteska (Slika 4) se nahaja **v bližini Tržiča, ob cesti proti Jelendolu**, kjer je reka **Tržiška Bistrica** s svojo močjo oblikovala eno najbolj slikovitih in poučnih sotesk na Gorenjskem.

Geološki pomen

- **Naravni muzej na prostem:** Soteska je svetovno znana po fosilnih najdbah iz obdobja **paleozoika** (starih približno 300 milijonov let). Najdbe morskih lilij, školjk, polžev in rastlin dokazujejo, da je bilo tukaj nekoč morje.
- **Edinstvena kamnina – klančnik** (*klanfajt*): Posebna kamnina, prvič opisana prav v Dovžanovi soteski, je pomembna geološka posebnost, ki jo najdemo le na redkih mestih sveta.

Naravna znamenitost

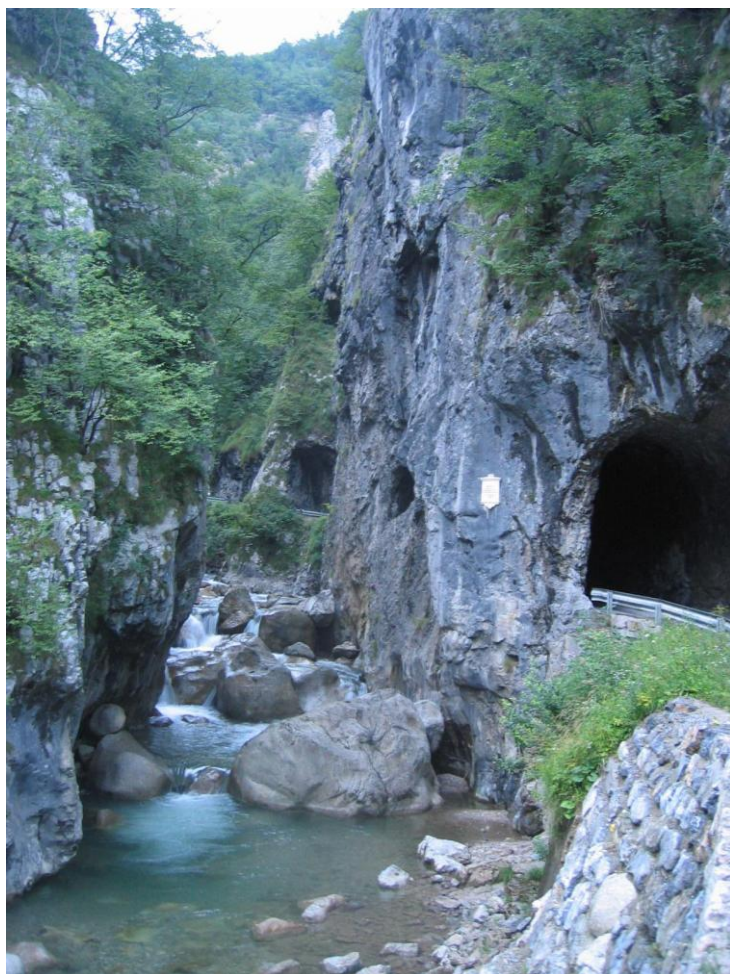
- **Učna pot:** Urejena pot z informativnimi tablami obiskovalce vodi skozi sotesko in jim približa naravne in geološke posebnosti.
- **Dramatična kulisa:** Strme stene, tolmeni in brzice ustvarjajo slikovito okolje, ki je enako privlačno za sprehod kot za fotografiranje.
- **Življenjski prostor:** Soteska je dom številnim rastlinam in živalim, kar dodatno bogati doživetje.

Kulturni in turistični pomen

- **Zaščiten območje:** Dovžanova soteska je razglašena za **naravni spomenik državnega pomena**.
- **Izletniška točka:** Zaradi bližine Tržiča in urejene poti je primerna za družinske izlete, šolske ekskurzije ter ljubitelje geologije in narave.
- **Muzej v Jelendolu:** Na koncu poti, v vasi **Jelendol**, se nahaja **Geološki muzej**, ki ponuja dodatno spoznavanje bogate geološke dediščine območja.

Posebna vrednost

Dovžanova soteska je izjemen naravni laboratorij, kjer se srečata **lepota narave** in **znanstvena dragocenost**. Sprehod skozi sotesko je potovanje v geološko preteklost, ki ga dopolnjuje obisk muzeja v Jelendolu – idealna kombinacija za popoln izlet.

Slika 4: Dolžanova soteska

6. KAMP ŠOBEC

Kamp **Šobec** (Slika 5) je eden najbolj znanih in priljubljenih kampov v Sloveniji. Leži v osrčju Gorenjske, med **Radovljico in Lescami**, ob reki Savi Dolinki, v neposredni bližini Bleda (ok. 2 km stran).

Glavne značilnosti:

- **Lega:** kamp je umeščen v borov gozd in ima veliko naravne sence. Posebnost je **jezerce Šobec**, ki je umetno jezero s čisto vodo, primerno za kopanje.
- **Nastanitve:** ponuja prostore za šotore, prikolice in avtodome ter sodobne **bungalove** za tiste, ki želijo več udobja.
- **Aktivnosti:** v jezeru in na Savi je možno kopanje, ribolov, rafting in kajak. Na voljo so številna športna igrišča (tenis, odbojka na mivki, nogomet, košarka, mini golf).
- **Izleti:** odlična izhodiščna točka za pohode v Julijske Alpe, Karavanke ali na bližnji Bled. V bližini so kolesarske poti, npr. do Radovljice ali Bleda.
- **Primerno za družine:** ima otroška igrišča, animacijo in urejene poti za sprehode.
- **Gostinska ponudba:** v kampu je restavracija s tradicionalno gorenjsko in mednarodno kuhinjo ter trgovinica za osnovne potrebe.

Posebnosti:

- Kamp je **odprt od maja do septembra** (odvisno od vremena).
- Je član **BestCamping in ADAC Superplatz**, kar pomeni, da ga priporočajo tudi tuje kamping zveze.
- Velja za enega največjih in najbolj urejenih kampov v Sloveniji, s kapaciteto več tisoč gostov.

Slika 5: Kamp Šobec

7. Naravno kopališče Ribno

Naravno kopališče **Ribno** (Slika 6) je manjše, mirno kopališče v bližini Bleda, v vasi Ribno ob reki Savi Bohinjki. Velja za eno od bolj skritih točk za poletno osvežitev, saj ga obiskujejo predvsem domačini in tisti, ki iščejo naravno okolje in mir, stran od gneče na Blejskem jezeru.

Značilnosti kopališča Ribno

- **Lega:** nahaja se na travniku ob reki Savi Bohinjki, približno 2 kilometra od Bleda v smeri proti Bohinju
- **Voda:** rečna voda je čista, nekoliko hladnejša kot v jezerih, a zelo prijetna v vročih dneh
- **Dostop:** do kopališča vodi lokalna cesta iz Ribnega; ob reki je več naravnih dostopov do vode
- **Urejeno kopališče:** ima travnato plažo za sončenje in dovolj prostora za piknike ter rekreacijo
- **Aktivnosti:** kopanje, sončenje, igranje na travnikih, rekreativne igre z žogo, sprehodi ob reki. Na Savi Bohinjki so možni tudi ribolov in vodni športi (kajak, sup, rafting – organizirani so bližje Radovni in v soteskah)
- **Primerno za družine:** plitvejši predeli reke omogočajo varno igranje otrok, travnik ob vodi pa ponuja dovolj prostora za družinska druženja

- **Mirno okolje:** kopališče ni komercialno in nima velike gostinske ponudbe, kar mu daje značaj naravne oaze, idealne za tiste, ki iščejo tišino in stik z naravo

Posebnosti

- Kopališče je brezplačno
- Največ ga obiskujejo domačini in prebivalci okoliških krajev
- Je dobra alternativa za obiskovalce, ki želijo izkušnjo naravnega kopanja zunaj turistično obleganega Bleda

Slika 6: Sava Bohinjka pri Ribnem

7. JEZERO ZAVRŠNICA

Jezero Završnica (Slika 7) je priljubljena izletniška točka na Gorenjskem, ki leži pod vasjo Završnica pri Žirovnici, približno deset kilometrov od Bleda. Gre za umetno akumulacijsko jezero, ki je nastalo z zajezitvijo potoka Završnica, glavni namen pa je bil pridobivanje hidroenergije.

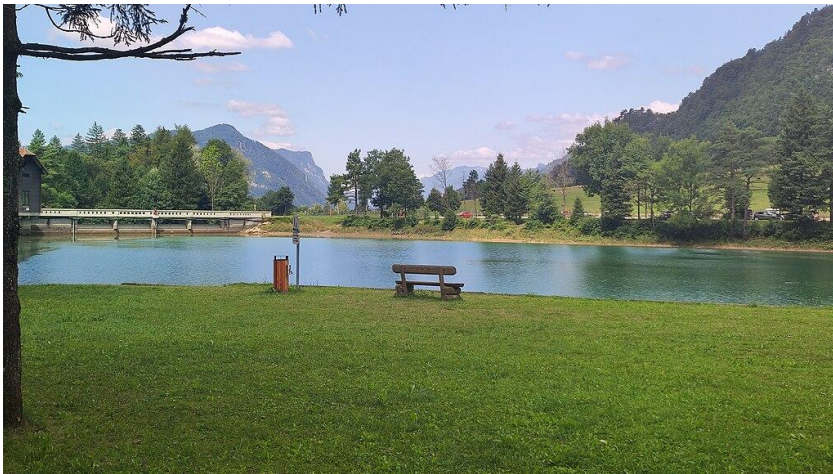
Značilnosti jezera Završnica

- **Lega:** leži na nadmorski višini okoli 600 metrov, ob vznožju grebena Stola
- **Nastanek:** umetno jezero, zgrajeno v začetku 20. stoletja za potrebe hidroelektrarne Završnica, ki je bila prva javna hidroelektrarna v Sloveniji (začela obratovati leta 1914)
- **Velikost:** jezero je razmeroma majhno, a lepo umeščeno v gozdnato okolje; okrog njega vodi sprehajalna pot
- **Rekreacija:** območje je primerno za sprehode, kolesarjenje, tek in družinske izlete. V bližini je več piknik prostorov in otroško igrišče
- **Kopanje:** voda je hladna in jezero ni urejeno kot kopališče, zato se večinoma uporablja za sprehode in sprostitve ob vodi
- **Ribolov:** v jezeru je dovoljen športni ribolov, saj v njem živijo postrvi in druge ribe
- **Izleti v okolici:** Završnica je izhodišče za planinske poti proti Stolu, Valvazorjevemu domu in drugim vrhovom Karavank

- **Dostop:** do jezera vodi asfaltirana cesta iz Žirovnice, ob jezeru je tudi parkirišče

Posebnosti

- Hidroelektrarna Završnica velja za pomembno tehniško dediščino, saj je bila ena prvih, ki je oskrbovala večje kraje z elektriko (Radovljica, Jesenice, Bled)
- Jezero je priljubljeno med domačini in manj znano med tujimi turisti, zato je vzdušje mirnejše kot na Bledu ali Bohinju
- Završnica je pogosto prizorišče športnih in družabnih dogodkov, kot so tekmovanja v orientacijskem teku ali rekreativni teki

Slika 7: Jezero Završnica

8. SLAP PERIČNIK

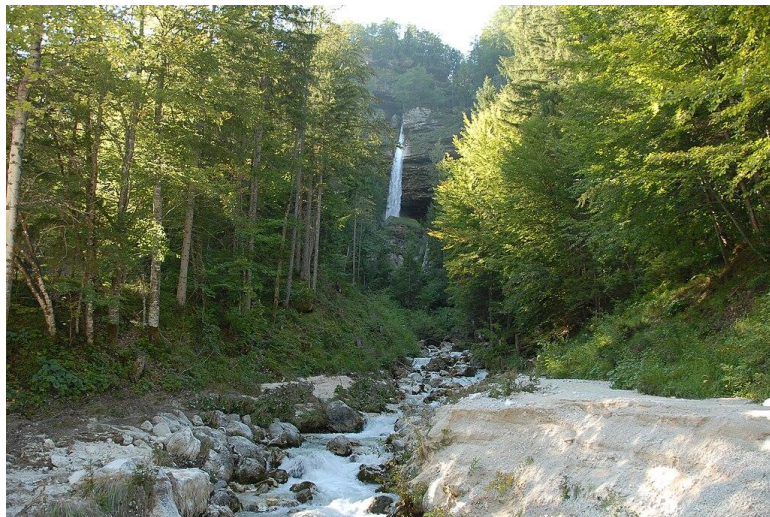
Slap **Peričnik** (Slika 8) je eden najbolj znanih in slikovitih slapov v Sloveniji, uvršča se med naravne znamenitosti Triglavskega narodnega parka. Nahaja se v dolini Vrata pri Mojstrani in je pogosto postanek obiskovalcev, ki se odpravljajo proti Aljaževemu domu ali naprej v osrčje Julijskih Alp.

Značilnosti slapa Peričnik

- **Lega:** v dolini Vrata, približno 5 kilometrov od Mojstrane, v Triglavskem narodnem parku
- **Višina:** slap je dvonivojski – **zgornji slap** meri približno 16 metrov, **spodnji slap** pa okoli 52 metrov, kar ga uvršča med višje slapove v Sloveniji
- **Posebnost:** ena redkih slovenskih naravnih znamenitosti, kjer lahko obiskovalci hodijo **za slapom** – pot vodi po ozki stezi tik ob steni za vodnim curkom, kar je še posebej doživetje v vročih poletnih dneh
- **Potok:** čez slap teče **potok Peričnik**, ki izvira v zgornjem delu doline Vrata pod severnimi stenami Triglava. Po padcu čez slap se izliva v **Triglavsko Bistrico**, hudourniško alpsko reko, ki teče po dolini Vrata in se pri Mojstrani izliva v Savo Dolinko
- **Dostop:** od glavne ceste v dolino Vrata je do slapa le nekaj minut hoje po urejeni poti iz parkirišča. V zimskem času dostop ni vedno varen, saj slap pogosto zamrzne in ustvari čudovite ledene tvorbe
- **Okolica:** slap je obdan z mogočnimi stenami in gozdovi, okolica pa je slikovita in bogata z manjšimi pritoki, ki prav tako napajajo Triglavsko Bistrico
- **Sezonskost:** spomladi in ob močnem deževju je slap posebej silovit, poleti nekoliko manjši, pozimi pa pogosto zamrznjen v veličastne ledene sveče in stebre

Posebnosti in pomen

- Slap Peričnik je zaščiten kot naravna znamenitost in del Triglavskega narodnega parka
- Zaradi svoje slikovitosti je pogosto motiv na fotografijah, razglednicah in v promociji slovenskega alpskega sveta
- Območje okoli slapa je izhodišče za številne planinske poti v dolino Vrata in naprej proti severnim stenam Triglava

Slika 8: Slap Peričnik

9. Zelenci

Zelenci (Slika 9) so naravni rezervat pri Kranjski Gori, znan kot slikovit izvir Save Dolinke. Gre za eno najlepših naravnih znamenitosti v Sloveniji in hkrati območje posebnega varstva zaradi svoje izjemne biotske raznovrstnosti.

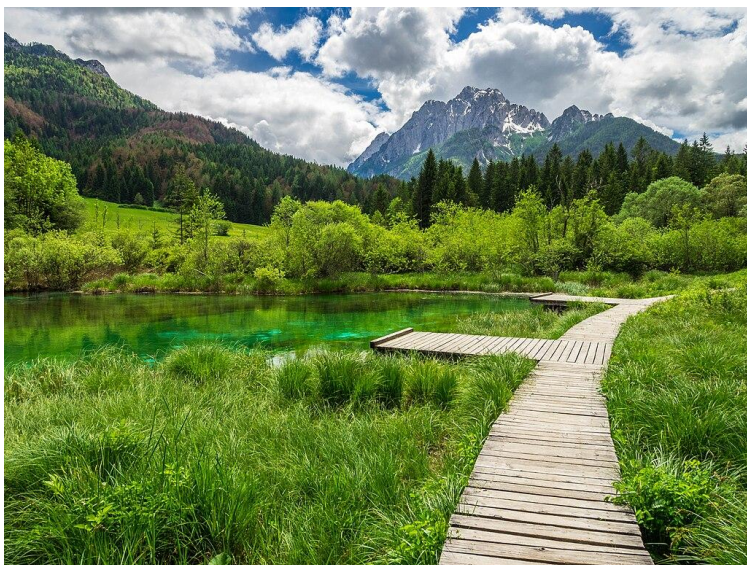
Značilnosti Zelencev

- **Lega:** nahajajo se v bližini vasi Podkoren pri Kranjski Gori, tik ob magistralni cesti proti Ratečam in italijanski meji
- **Izvir:** tu izvira **Sava Dolinka**, ki je skupaj s Savo Bohinjko glavni krak reke Save. Voda privre na plano skozi številne izvire izpod apnenčastih tal in tvori značilno smaragdno zeleno jezerce
- **Ime:** ime *Zelenci* izhaja iz značilne zelene barve vode, ki jo dajejo usedline in alge na dnu jezera
- **Posebnost:** dno izvira sestavlja nek nekakšen “vodni pesek”, ki se neprestano dviga v mehurčkih, kar daje vtis, kot da voda vre
- **Naravni rezervat:** območje Zelencev je zavarovano od leta 1992 in spada pod evropsko omrežje Natura 2000
- **Flora in favna:** v rezervatu rastejo redke rastline (šotni mahovi, alpske rastline), prebivajo pa tudi številne ptice in dvoživke. Med bolj znanimi je opazovanje ptic, saj območje nudi zatočišče redkim vrstam
- **Dostop:** do Zelencev vodi urejena sprehajalna pot z lesenimi mostički in razglednim stolpom, od koder se razprostira pogled na Julijske Alpe, zlasti na vrhove Mangarta in Jalovca

- **Turistična vrednost:** Zelenci so priljubljena postojanka za izletnike, fotografe in družine, saj ponujajo kratek sprehod v naravi z bogato razlago o lokalnem okolju

Posebnosti

- Voda v Zelencih ima stalno temperaturo okoli **5–6 °C** skozi vse leto
- Jezerce nikoli ne zamrzne, zato je videti enako živo in zeleno tudi pozimi
- Zelenci veljajo za enega najbolj slikovitih naravnih izvirov v Sloveniji in so pogosto upodobljeni na fotografijah in razglednicah iz Gorenjske

Slika 9: Zelenci

10. JEZERO JASNA

Jezero Jasna (Slika 10) je eno najbolj priljubljenih naravnih biserov Kranjske Gore in Zgornjesavske doline. Čeprav gre za umetno ustvarjeno jezero, je zaradi svoje lege, barve vode in razgledov na Julijske Alpe postalo prava razglednica kraja.

Značilnosti jezera Jasna

- **Lega:** nahaja se približno 2 km iz Kranjske Gore proti Vršiču, na sotočju Male in Velike Pišnice.
- **Nastanek:** umetno ustvarjeno jezero, ki ga polni voda iz potoka Pišnica. Pravzaprav sta dve povezani jezera, obdani z gozdom in sprehajalnimi potmi.
- **Voda:** kristalno čista, turkizno modra in zelo hladna, saj prihaja neposredno izpod alpskih vrhov.
- **Nadmorska višina:** jezero leži na 830 metrih nadmorske višine.

Aktivnosti in doživetja

- **Kopanje:** poleti se obiskovalci kopajo, čeprav je voda izredno hladna.
- **Sprehodi in pohodi:** okoli jezera so urejene poti, ki vodijo tudi naprej v dolini Pišnice.
- **Ribolov:** jezero je priljubljeno med športnimi ribiči, saj je bogato s postrvmi.
- **Šport in rekreacija:** možno je supanje, sprehodi, tek ali sprostitvev na lesenih pomolih in plažah.
- **Pozimi:** ob dovolj nizkih temperaturah jezero zamrzne in domačini ga uporabljajo za drsanje.

Posebnosti

- **Kip Zlatoroga:** ob jezeru stoji bronasti kip mitičnega gorskega kozoroga Zlatoroga, ki je postal simbol Jasne in priljubljena točka za fotografiranje.
- **Razgledi:** od jezera se odpirajo eni najlepših pogledov na Julijske Alpe – zlasti na Prisank in Razor.
- **Turistična ponudba:** ob jezeru so urejeni kavarna, apartmaji, parkirišče, otroška igrišča in informacijske table o naravi.
- **Priveditve:** jezero je priljubljeno prizorišče kulturnih in športnih dogodkov, pa tudi romantičnih porok.

Zakaj obiskati

Jezero Jasna združuje naravno lepoto in enostavno dostopnost. Obiskovalci lahko uživajo v svežini alpske vode, se sprostijo ob razgledih na gore ali izkoristijo jezero kot izhodišče za pohode v doline Male in Velike Pišnice ter naprej proti Vršiču.

Slika 10: Jezero Jasna

11. REKA SOČA: IZVIR IN KOČA PRI IZVIRU REKE SOČE

Izvir Soče (Slika 11) je ena najbolj slikovitih naravnih znamenitosti v Julijskih Alpah. Soča, ki ji pravijo tudi *smaragdna reka*, izvira visoko pod pobočji Travnika in Jalovca, v bližini vasi Trenta.

Izvir Soče

- **Lega:** nahaja se v Trenti, na nadmorski višini približno 990 metrov, ob poti med Trento in prelazom Vršič.
- **Izgled:** izvir je pravzaprav votlina v skalni steni, iz katere bruha kristalno čista voda. Voda hitro odteka v strmo strugo in tvori prve slapove Soče.
- **Posebnost:** dostop do samega izvira vodi po kratki, a zahtevnejši poti, ki je opremljena z jeklenicami (via ferrata). Pot ni dolga, a zahteva dobro obutev in previdnost, zato ni primerna za majhne otroke ali gibalno ovirane obiskovalce.
- **Voda:** Soča ima zaradi apnenčaste podlage značilno turkizno smaragdno barvo, ki se pojavi že pri samem izviru.

Slika 11: Izvir Soče

Koča pri izviru Soče

- **Lega:** stoji tik ob cesti, nekaj minut hoje pod samim izvirom Soče, na višini okoli 886 metrov.
- **Zgodovina:** kočica je bila odprta leta 1953, po drugi svetovni vojni, da bi nudila zavetje obiskovalcem doline Trente in izletnikom, ki se vzpenjajo proti Vršiču.
- **Ponudba:** v koči strežejo tradicionalne bovške in primorske jedi (jota, kislo mleko, koruzna polenta, enolončnice), pijačo in sladice. Ponuja tudi prenočišča v manjšem obsegu.
- **Dostopnost:** ker je kočica ob cesti Trenta–Vršič, je lahko dostopna z avtomobilom in priljubljena izhodiščna točka za obisk izvira ali kot počivališče ob poti čez prelaz.
- **Turistična vloga:** poleg strežbe in prenočišč ima informativno vlogo, saj obiskovalce usmerja k izviru Soče in drugim planinskim potem v okolici (proti Jalovcu, Bavškemu Grintavcu, Zadnji Trenti) (Slika 12).

Slika 12: Koča pri izviru Soče

Posebnosti območja

- Izvir Soče in Koča pri izviru Soče sta vključena v **Soško pot**, 25 kilometrov dolgo učilnico v naravi, ki poteka ob reki Soči od izvira do Bovca.
- Območje je del **Triglavskega narodnega parka** in zavarovano kot naravna vrednota državnega pomena.
- Zaradi enkratne barve in slikovitih prizorov je izvir pogosto upodobljen v filmih, dokumentarcih in turističnih promocijah Slovenije.

12. POTOK ZADNJICA

Potok Zadnjica (Slika 13) je gorski hudourniški potok v Trenti, v osrčju Triglavskega narodnega parka. Teče skozi slikovito dolino Zadnjico, ki se odcepi iz doline Soče in velja za eno najlepših ter najbolj mirnih alpskih dolin pri nas.

Značilnosti potoka Zadnjica

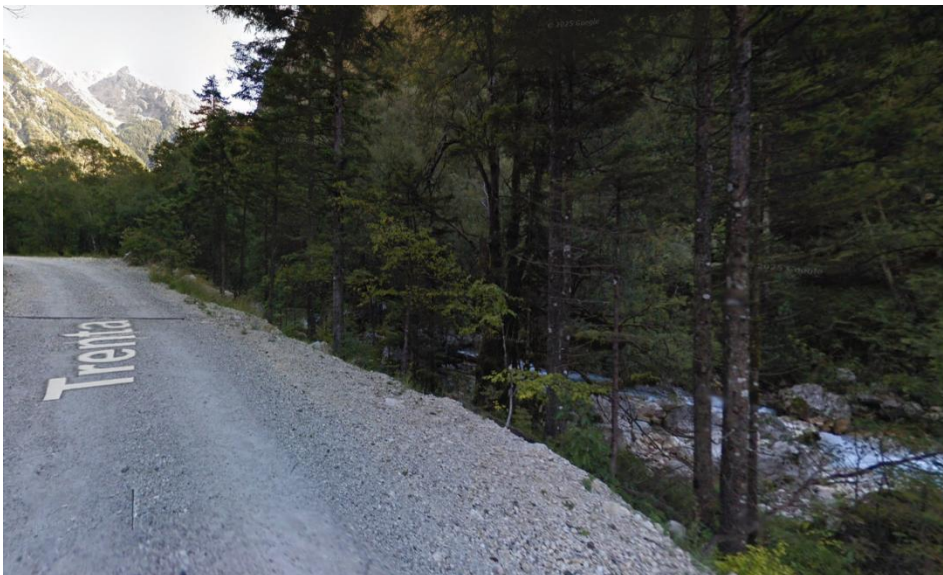
- **Izvir:** potok se napaja iz številnih manjših izvirov, taline snega in padavin pod mogočnimi vrhovi, kot so Kanjavec, Križ, Razor in Triglav.
- **Tok:** potok teče skozi dolino Zadnjico, kjer oblikuje prodnate struge, manjše tolmune in brzice. Na koncu doline se izliva v reko Sočo.
- **Hudourniški značaj:** ob večjih padavinah ali spomladi, ko se topi sneg, potok močno naraste in postane deroč, v sušnih obdobjih pa se deloma izgublja v kraških tleh.

Naravno okolje

- **Dolina Zadnjica:** ozka ledeniška dolina, obdana s strmimi stenami Julijcev, velja za eno najlepših stranskih dolin Trente.
- **Flora in favna:** potok in njegova struga nudita življenjski prostor za redke alpske rastline in živali. Na prodnatih nanosih uspevajo pionirske vrste, voda pa je pomembna za dvoživke in ptice.
- **Posebnost:** voda potoka je kristalno čista in ledeno hladna, saj prihaja neposredno izpod visokogorskih sten.

Pomen za obiskovalce

- **Izhodišče:** dolina Zadnjica in njen potok sta izhodišče za več planinskih poti proti Triglavu, Prehodavcem, Doliču in Kriškim podom.
- **Doživetja:** ob potoku so prijetne poti za sprehod, narava pa ponuja občutek miru in odmaknjenosti od turističnega vrveža.
- **Zgodovina:** v času prve svetovne vojne je bila dolina Zadnjica strateško pomembna, ob potoku so še danes vidni ostanki vojaških poti in objektov.

Slika 13: Dolina Zadnjica in potok Zadnjica

13. VELIKA KORITA SOČE

Velika korita Soče (Slika 14) so ena najlepših naravnih znamenitosti v zgornjem toku reke Soče in veljajo za biser Triglavskega narodnega parka. So slikovit primer erozijskega delovanja vode, kjer je smaragdna Soča v tisočletjih izdolbla globoke in ozke korita v apnenčasto skalo.

Značilnosti Velikih korit Soče

- **Lega:** nahajajo se v zgornjem Posočju, ob cesti med Bovcem in Trento, približno 2 kilometra južno od naselja Soča.
- **Dolžina:** korita so dolga okoli 750 metrov.
- **Globina in širina:** globoka so do 15 metrov, na nekaterih mestih pa široka le 1 do 2 metra. To ustvarja mogočen in hkrati dramatičen naravni prizor.
- **Voda:** reka Soča v koritih dobi še posebej intenzivno smaragdno zeleno barvo, ki je značilna zanjo in ki privablja fotografe z vsega sveta.

Posebnosti in dostop

- **Razgledne točke:** ob koritih so urejene poti in mostički, ki omogočajo varen pogled na reko. Najbolj znana je **kamnita brv**, s katere se vidi ozko korito in deroča voda globoko spodaj.
- **Naravna vrednota:** korita so del Triglavskega narodnega parka in so zaščitena kot naravna znamenitost.
- **Kopanje:** voda je izredno hladna (okoli 5–8 °C), zato kopanje ni priporočljivo in je na določenih mestih tudi nevarno zaradi močnega toka in globine.

Aktivnosti v okolici

- **Sprehodi in pohodništvo:** Velika korita so del **Soške poti**, ki vodi od izvira Soče do Bovca.
- **Kolesarjenje:** ob Soči poteka tudi kolesarska pot, ki omogoča obisk več naravnih znamenitosti v dolini.
- **Fotografija in opazovanje narave:** zaradi izjemne barve vode, strmih sten in razgledov so korita ena najbolj fotogeničnih točk ob Soči.

Zakaj obiskati

Velika korita Soče ponujajo enkratno kombinacijo naravne lepote, mogočnosti deroče vode in enostavne dostopnosti, saj se nahajajo tik ob glavni cesti v dolino Trente. So nepogrešljiv postanek na raziskovanju Posočja in smaragdne lepote Soče.

Slika 14: Velika korita Soče

14. SLAP BOKA

Slap Boka (Slika 15) je eden najbolj mogočnih in prepoznavnih slapov v Sloveniji ter prava naravna znamenitost doline Soče. Zaradi svoje višine, vodnatosti in strme lege velja za spektakel, ki očara obiskovalce v vseh letnih časih.

Značilnosti slapa Boka

- **Lega:** slap se nahaja ob glavni cesti med Bovcem in Kobaridom, blizu naselja Žaga, na levem bregu reke Soče.
- **Višina:** slap ima dva glavna skoka – **zgornji padec je visok približno 106 metrov**, spodnji pa še dodatnih **30 metrov**, skupaj torej okoli **136 metrov**.
- **Širina:** v spodnjem delu slap doseže širino okoli 18 metrov.
- **Voda:** slap napaja podzemni kraški izvir, ki se izliva iz strmih sten Kaninskega pogorja. Zaradi kraškega značaja je pretok zelo različen – spomladi ob taljenju snega in po močnem deževju je slap izjemno silovit, poleti pa lahko skoraj presahne.

Posebnosti

- **Vodnatost:** ob obilnem deževju spusti slap tudi več kot 100 m³ vode na sekundo, kar ga uvršča med najbolj vodnate slapove v Sloveniji.
- **Razgled:** slap je viden že s ceste, a najboljši pogled je z razgledne točke ob označeni poti, ki vodi približno 15 minut hoje do razgledišča.
- **Dostop:** do vznožja slapa vodi zahtevnejša planinska pot, ki ni primerna za neizkušene pohodnike, saj je teren strm in spolzek.

Slap Boka v naravi in turizmu

- Spada med **naravne vrednote državnega pomena** in je zaščiten.
- Zaradi svoje višine in moči pogosto nastopa v turističnih predstavitvah doline Soče.
- Je tudi priljubljen motiv fotografov, še posebej spomladi, ko se razkrije njegova vsa mogočnost.

Zakaj obiskati

Slap Boka je pravi simbol neukročene moči narave. Najlepši je spomladi in jeseni, ko ga napajajo taline in deževje, a zaradi svoje lege v strmi steni Kanina deluje impresivno v vseh letnih časih. Obisk ponuja čudovit pogled na enega največjih naravnih spektaklov v Sloveniji.

Slika 15: Slap Boka

15. ZIPLINE PARK UČJA

Zipline park Učja (Slika 16) se nahaja v dolini reke Učje, v občini Bovec. Na **Ledina 2, 5230 Bovec** – to je športni center *Soča Rafting* (Hotel Soča), kjer se zberejo udeleženci, prejmejo opremo in formalnosti, nato pa se prepeljejo do začetne točke zipline-voja.

Značilnosti Zipline park Učja:

- Zipline park Učja ima 10 jeklenic v dolžinah od 250 do 600 metrov in 1 viseči most
- Aktivnost traja okoli 1 do 1,5 ure, celoten izlet pa približno 2 uri
- Spuščanje je možno s hitrostjo do približno 60 km/h, na višini do 200 metrov
- Pri spustu se premaga okoli 250 metrov višinske razlike
- Zipline poteka kot del organizirane ponudbe z izkušenimi vodniki, ki predstavijo tudi lokalno naravo, zaščitene vrste in zgodovino doline Učje
- Oprema vključuje čelado, varovalni pas, škripec in zaščitne rokavice
- Omejitve: minimalna višina 120 cm, otroci do 14. leta morajo biti v spremstvu staršev, določen je maksimalen obseg pasu oziroma teža za udeležence
- Cena je okvirno 70 do 75 evrov na osebo, odvisno od sezone
- Zipline Učja se nahaja v dolini reke Učje pri Bovcu, zbirna točka za obiskovalce je v Bovcu, od koder organizatorji udeležence prepeljejo do začetne točke zipline proge

Slika 16: Zipline park Učja

16. VELIKI KOZJAK (SLAP)

Veliki Kozjak (Slika 17) je eden najbolj slikovitih slapov v Sloveniji in prava naravna posebnost doline Soče. Zaradi svoje edinstvene oblike in okolja velja za eno največjih naravnih znamenitosti Posočja.

Značilnosti Velikega Kozjaka

- **Višina:** slap je visok približno **15 metrov**.
- **Tolmun:** voda pada v modrozelen tolmun, ki ima zaradi apnenčaste podlage značilno turkizno barvo.
- **Kraška dvorana:** slap se izliva v naravno skledo, obdano z gladkimi, nekoliko previsnimi skalnimi stenami, ki ustvarjajo občutek podzemne dvorane. Svetloba, ki pronica skozi odprtino, daje notranjosti pravljičen videz.

Posebnosti

- Slap Kozjak je zaradi svoje lege in barve tolmuna pogosto opisan kot eden najbolj romantičnih in skrivnostnih slapov v Sloveniji.
- Nahaja se v soteski potoka Kozjak, ki izvira v pogorju Krna in se pri Kobaridu izliva v reko Sočo.
- Na poti od Kobarida proti slapu obiskovalci prečkajo tudi ostanke obrambnih jarkov iz **prve svetovne vojne**, kar daje izletu dodatno zgodovinsko vrednost.

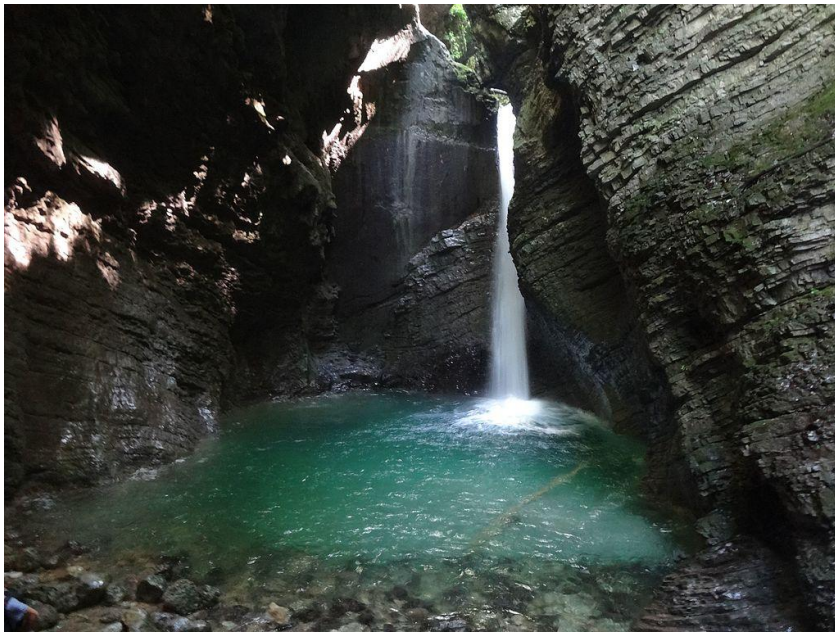
Dostop

- Od Kobarida je do slapa približno 30 minut hoje po urejeni označeni poti.

- Pot vodi ob potoku Kozjak, preko lesenih mostičkov in po slikoviti soteski.
- Dostop je enostaven in primeren tudi za družine, čeprav je v mokrem vremenu treba paziti, saj so poti lahko spolzke.

Zakaj obiskati

Veliki Kozjak združuje naravno lepoto, mističnost kraškega sveta in dostopnost. Zaradi svoje posebne podobe spada med najbolj obiskan slap v Posočju in je obvezen postanek za vse, ki raziskujejo dolino Soče.

Slika 17: Veliki Kozjak (slap)